

DIARI DE BUJA

DESEMBRE, 1983



BOLLETI INFORMATIU DE L'OBRA CULTURAL BALEAR PER ALS SOCIS
DELEGACIO DE BUGER: Carrer Major, 4, 1.^{er}

CAPÇALERA



PER UNA NOVA ESCALA DE VALORS

Les nostres relacions humanes cada dia estan més malaltes. No estam satisfets ni de nosaltres mateixos ni del contacte amb els demés. Trobam a faltar honestedat, noblesa, sinceritat, transparència, autenticitat. Ja no mos fiam quasi de ningú. Qui més qui manco parla malament de l'altre. Com si ho necessitàssim com a mecanisme d'autodefensa i de supervivència.

El problema greu és que la nostra societat, vaja societat!, no promou l'estimació i la solidaritat, més bé potencia la desconfiança i l'individualisme extrem. En aquest món nostre ens obliguen a pensar només en el tenir, els doblers, el sexe, el prestigi, l'eficàcia... Ens volen cada dia més dividits i enfrontats. Que pensem només amb escalar posicions.

No pot esser seguir aquest procés i estil de vida. D'aquesta manera, l'únic que aconseguim és tornar-nos més agressius, intolerants i objectes de manipulació.

Enfront de tota aquesta situació socio-econòmica i socio-cultural, no podem restar callats i passius. Si ens descuidam, tindrem totalment atrofiat l'esperit crític i creatiu. Serem com a teresetes.

Començant per la família, els nostres amics i els nostres grups hem de cercar anar lluitant per construir unes relacions humanes que partesquin de l'amor, la tendresa i la solidaritat. Per això, cal canviar la nostra escala de valors i donar més importància al factor humà que a l'ambició de poder o protagonisme. Hem de saber acceptar les diferències i les discrepàncies de criteri.

Que aquest Nadal del 83 signifiqui la voluntat d'adoptar una postura per a promoure la re-humanització i el re-encantament col·lectiu, com a camí per ésser feliços tots conjuntament, i tot el poble de Búger convisqui amb una sincera unió.

BONES FESTES PER TOTHOM!

BÚGER, UN POBLE AMB FUTUR

Poc es podia sospitar que el famós "Diari de Buja", que aparegué en moments de gran efervescència política, de mans d'aquell incansable Pare Ferrer, i nascut per defensar i servir de pilar a la religió i a la monarquia i, a la vegada per fustigar acerbament els enemics d'aquesta religió i d'aquesta monarquia amenaçades, tornaria a ressorgir a la nostra època, despullat del seu esperit polèmic i disposat a servir els interessos del que promet el seu títol i del que hauria d'haver estat la seva natural preocupació. De servir uns interessos abstractes —amb tot i que eren prou nobles— ha passat a servir els interessos concrets d'una vila i d'uns homes. I tot això, gràcies a l'esperit emprenedor d'un poble i a l'entusiasme d'un grup de bugerrons animosos.

Tot això és meritori. Búger i els seus homes s'ho mereixen. Record encara l'emoció que vaig sentir quan em vaig endinsar en la història d'aquesta vila singular. Vila que, si bé va dependre d'Inca i més tard de Campanet, va començar la seva vida pròpia gràcies a l'esperit d'uns homes que sentien l'anhel de veure's deslligats de compromisos que no feien més que encadenar aquest esperit inquiet que ha caracteritzat sempre els homes i les dones d'aquest poble. Búger és un nom d'origen pre-romà, que en temps de la dominació aràbiga va agrupar una població que rebé el nom de *Beniatron* i *Beniatrinx* i que, més endavant, ja després de la conquesta de l'illa per les tropes del rei En Jaume, va passar a denominar-se *Bujar de Rahal* Algebel, segons es desprèn del Llibre del Repartiment. És una villa amb empena i desitjosa de viure d'acord amb el que va ésser i és la seva pròpia realitat.

Aquest nucli de població del qual tenim notícies fidedignes a partir de l'any 1366 quan és citada com a alqueria pròspera, va iniciar la seva volada urbanística l'any 1563 amb la construcció d'una petita capella —el temple actual es va començar l'any 1694 i es va acabar l'any 1718— entorn de la qual va anar creixent el nucli primitiu.



Ja el 1592 havia començat l'edificació de les primeres cases al cim d'un turó en els terrenys de l'anomenada *Comuna del Rovellar*, terrenys que es varen anar parcel·lant i que han estat la base del poble que avui coneixem com a poble de Búger.

Uns fonaments com aquests i una tradició com la que Búger ostenta forçosament havien de fer que Búger anàs adquirint vida pròpia. I Búger, com a nucli de població autòctona, anà creixent i va anar prenent cos i naturalesa. I va sorgir allò que podríem dir que és l'essència d'aquest poble, és a dir, els seus costums, els seus usos, les seves peculiaritats i la seva manera de ser i de conviure. Costums i usos que ha mantingut fins avui i que constitueixen una de les seves més estimades riqueses. La seva *Festa d'es Jai* és, sens dubte, una de les que tenen més sabor a la ruralia i una de les més estimades pel poble de Búger.

En aquests moments en què Mallorca intenta recobrar la seva particular fisonomia i retrobar les seves rels culturals, Búger ens podria donar una lliçó en matèria de tornar a les fonts i de cultivar allò que de veres uneix els pobles i els distingeix. A través d'aquesta nova etapa del *Diari de Buja* que arriba puntualment per obra i gràcia del meu estimat amic Miquel Pericàs, gran propulsor de tot el que es relaciona amb Búger, he pogut seguir tot el que aquest poble ha vingut

fer per al seu recobriment històric i cultural. I obeïnt un prec seu he escrit aquestes retxes, unint-me així a les veus que des de les pàgines d'aquest ja venerable i controvertit periòdic, fan possible aquest retrobament amb l'ànima i l'esperit d'aquest poble disposat a continuar essent ell mateix. El "siau qui sou" de Costa i Llobera ha trobat en els habitants de Búger la seva més esplèndida i eficaç realització.

Amb el desig que el camí emprès no se torci ni s'aturi —recordem aquells versos de Machado: que es fa camí tot caminant— vull expressar a tots els *bugerrons* i *bugerrones* els meus millors desitjos de ventura. D'aquesta ventura que fa possible que un poble camini cap al seu futur. I d'aquesta ventura que possibilita que un poble es preocupi de treballar la seva pròpia personalitat. Com diu la glosa i com és en realitat:

"Cap a Búger vull anar a comprar melicotons per veure aquells bugerrons com se saben explicar"

Sí, com s'expliquen i com expliquen les seves coses, els seus quefers, els seus problemes que, en el fons, són la seva pròpia història. Búger és un poble amb futur, disposat a guanyar-se'l i fer-se'l seu. La meua felicitació més sincera.

GASPAR SABATER
De la Reial Acadèmia de Belles Arts

ORDENANZAS MUNICIPALES DE BUGER - 1872

Considerant de gran interés les Ordenances Municipals que foren aprovades a l'any 1872, les publicam aquí gràcies a la transcripció literal feta pel Mossèn Joan Ferrer Alemany.

(CONTINUACIÓ)

- Art.º 49.—Para establecer en parage público cualquiera de los juegos lícitos como billares, ballesta, ú otros semejantes, es necesario permiso de la Autoridad, la cual podrá retirarlo cuando lo crea conveniente.
- Art.º 50.—Incurrirá en la multa de 4 pesetas el que haga andar o correr velozmente por dentro la población, coche, galera, carro y cualquier otro carruaje o caballería, como también el conductor que no lleve a estas por el ronzal, excepto a la subida de las cuestas.
- Art.º 51.—Siempre que se encontraren dos carruages se darán mutuamente la derecha. Los que por faltar a esta disposición dieren lugar, a contien-das o quejas, serán multados en dos pesetas.
- Art.º 52.—No podrá dejarse ningún carruaje en lugar donde impida el libre tránsito, cause molestias ó perjuicios a los vecinos, bajo multa de 5 pesetas.
- Art.º 53.—Incurrirá en la multa de 2 pesetas el dueño o conductor que dejase parado en lugar de tránsito carro o caballería por más tiempo que el necesario para cargar o descargar.
- Art.º 54.—Todo carruaje, sin escepción que transite por las calles y caminos media hora después de puesto el sol, deberá llevar una luz colocada de modo que se vea tanto por la parte delan-tera como por la de atrás bajo multa de 1 peseta.
- Art.º 55.—Igualmente bajo la misma multa de 1 pe-seta están obligados todos los carruages a llevar el número de orden en el modo y forma que determine la Autoridad.
- Art.º 56.—Los coches-diligencias que estén destinados al transporte de viajeros deberán dar noticia a la Autoridad del número de aque aquellos que puedan contener con la comodidad necesaria, como del itinerario que rijan y horas de salida, que no podrán variar sin avisarlo previamente al público bajo la multa de 5 pesetas.
- Art.º 57.—Las empresas, o dueños de los carruajes, que menciona el artículo anterior deberá dar a cada viajero un billete expresivo de su nombre, número del asiento que le corresponde, precio satisfecho y hora de salida. Los conductores llevarán lista de los pasajeros que en el carrua-je conduzcan y la exhibirán a la Autoridad cuando lo reclame, todo bajo la multa de 5 pesetas.
- Art.º 58.—Se prohíbe a las empresas de los carruajes destinados al transporte de viajeros llevar en ellos mayor número de personas que el autori-zado en el permiso, bajo la multa de 5 pese-tas.
- Art.º 59.—Los carpinteros, herreros, zapateros y demás artesanos no podrán ejercer su oficio en la calle, ni dejar en ella bancos, maderos y otros útiles y efectos, bajo la multa de 2 pesetas.
- Art.º 60.—Queda asimismo prohibido bajo la misma multa de 2 pesetas, el aserrar en la calle gran-des maderas a no ser previo permiso de la Autoridad competente, la cual solo concederá en caso de necesidad.
- Art.º 61.—A los curtidores y otros artesanos que se dediquen a industrias que puedan perjudicar la salubridad pública, se les prohíbe tener acopio de inmundicias dentro de los establecimientos, más que el tiempo necesario para las operacio-nes indispensables de un oficio, cuidando asi-mismo de mantener siempre limpias las ace-QUIAS ó conductos de desagüe, bajo multa de 10 pesetas.
- Art.º 62.—Los fabricantes de almidón deberán tener bien tapadas las tinajas y los sumideros, bajo multa de 5 pesetas.
- Art.º 63.—No obstante lo dispuesto en los dos artí-culos procedentes, la autoridad podrá prohibir particularmente cualquiera de las industrias que se mencionan cuando se transformaren en foco de corrupción perjudicial a la salud pública. De todos modos no se autorizará establecerlas en lo masivo en punto céntrico de la población.
- Art.º 64.—Se prohíbe el mendigar en todo este dis-trito municipal. El contraventor si es vecino, será apercibido por la Autoridad y en caso de reincidencia multado en 1 peseta sufriendo el arresto subsidiario en caso de insolvencia si el mendigo es forastero, será inmediatamente des-pedido y si desobedeciere incurrirá en la mis-ma multa y arresto que el vecino.
- Art.º 65.—Tampoco se permiten, sin autorización previa, cuestaciones domiciliarias de ninguna especie, bajo multa de 10 pesetas.
- Art.º 66.—Todo vendedor en sitio público necesita permiso de la Autoridad. Los vendedores debe-rán tener limpio, aseado y despojado el sitio correspondiente a su traste, bajo multa de 2 pesetas.
- Art.º 67.—Ningún vendedor podrá colocar sus obje-tos fuera de la línea que le trazare la Autori-dad, bajo multa de 2 pesetas.
- Art.º 68.—Igual multa se impondrá a los que tengan acopio de trapos y no los tengan limpios y enderezados.
- Art.º 69.—Los que vendan cargas por mayor, cuyas frutas o géneros que no estén a la vista sean inferiores en calidad a las de la capa superior, serán multados en 10 pesetas sino han avisado antes a los compradores.
- Art.º 70.—El que vendiere granos, legumbres ú otros artículos cualquiera, que estuviere dañado, co-rrompido o verde incurrirá en la multa de 2 pesetas, además de perder la especie.

(Continuará)

ANY DE LLUC, ANY DE GRÀCIA PER ALS MALLORQUINS

Tots hem sentit pels mitjans de comunicació que enguany els mallorquins cristians i els que no ho són celebren l'ANY DE LLUC, dotze mesos destinats a treure tot el suc possible al Centenari d'aquell fet religiós que brollà espontàniament del cor de tots els fills de Mallorca, sense que hi mancàs la participació entusiasta de Búger, quan el 10 d'agost de 1884, pujaren a Lluc per a coronar la imatge de la Mare de Déu per Reina i Patrona de tota l'Illa.

Va ésser una diada memorable. Més de 12.000 persones arribaren al Santuari de la Moreneta per aquells camins de ferradura empinats i pedregosos.

El vint-i cinc aniversari de la Coronació, l'any 1909, es va celebrar amb tota esplendidesa, gràcies al gran impuls que li donà el ben recordat bisbe Campins. De la mateixa manera, es commemoraren entusiàsticament el 50^e i el 75^e aniversaris de tan gran aconeteixement espiritual.

El nostre bisbe actual Teodor Ubeda, recollint el sentir del nostre poble, diu en la seva carta pastoral sobre el CENTENARI: "Nosaltres hereus de tots els valors i virtuts d'aquella església, responsables de que avui aconseguisqui la vitalitat que Déu espera d'ella per bé de tots els seus fills i del món al qual és enviada ens trobam amb l'alegria i el do de poder celebrar el Centenari de la Coronació".

La preparació va començar l'onze de setembre, en ocasió de la festa de la DIADA, que fou una inauguració massiva de l'ANY DE LLUC. Va participar als diversos actes religiosos una immensa multitud de tots els indrets de Mallorca presa de fervent devoció. Durant el dia passaren per Lluc unes 14.000 persones, demostrant que el Santuari Lucà continua essent un lloc sagrat i un símbol de la història, tradicions i d'indefinibles valors del poble mallorquí

que a Lluc se sent "dins la llar de sa Mare" i el seu cor s'escalfa plenament.

A aquest inici seguirà un any de preparació que ja està en marxa amb les pelegrinacions de pobles, parròquies i col·legis que setmanalment puguen a Lluc.

Vertaderament és una ocasió única i excepcional que hem d'aprofitar amb totes les nostres forces, superant, si és possible, el fervor que mostraren els cristians mallorquins antics dels quals nosaltres som els hereus. Jesucrist ve a les portes de Mallorca amb les seves gràcies abundoses que vol otorgar mitjançant la imatge venerada de la Mare de Déu de Lluc, que per designi secular de la providència aboca constants benediccions damunt el nostre poble.

Tots ens hem de preparar per ésser dignes de la gran collita espiritual que germinarà des de Lluc. Cada cristià mallorquí, cada comunitat parroquial ha d'assumir com seva la responsabilitat d'aquest ANY DE LLUC.

Búger una de les viles que coronen les faltes de la Serra on Maria té el seu Palau, conserva una vella tradició d'amor a Ntra. Senyora de Lluc, com ho demostra el fet de tans de bugerrons que puguen constantment al Santuari i de tants de nins blavets com ha enviat a cantar alabances a la Moreneta. Per això Búger ha d'ocupar un lloc important en la commemoració de tan fauste Centenari.

Pujau a Lluc formant una massa compacta i fervorosa el jorn de la pelegrinació del vostre grup de parròquies del mes d'abril i en el dia de la cloenda de l'ANY DE LLUC que tindrà lloc el dia 10 d'agost de 1984.

JOAN FRANCESC MARCH

A LA VERGE DE LLUC PATRONA DE MALLORCA

(fragments)

Al ple de ma juvenesa,
per saludar-vos, Princesa,
pugí a vostre alberg de Lluc:
i ara cap a ma vellesa
sent enyorança i tristesa
per si tornar-hi no puc.

Clarejant com l'ametista,
per afermar la Conquesta,
vostra imatge va sortir:
fa trenta anys que no us he vista,
s'acaba ma vida trista;
¿no us veuré abans de morir?...

Vós regneu en l'ermitatge
donant remei i hostalatge,
fa sis segles, a tothom;
al coronar vostra imatge,
conservau-nos fe i llenguatge,
que ells sols saben vostre nom.

(De la Corona Poètica de 1884)

Marian AGUILÓ



PAISANS QUE TRIOMFEN

A partir d'aquest número el nostre periòdic dedicarà un espai a aquelles persones que, essent nadiues de Búger, s'han destacat per la seva activitat professional o per activitats d'altra naturalesa en l'aspecte cultural dins l'àmbit local, provincial o nacional.

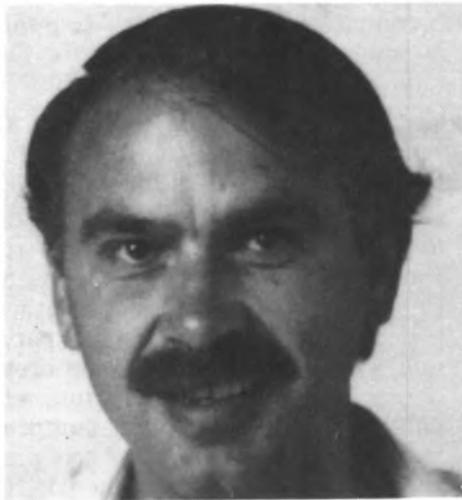
Avui durem en aquesta secció quatre persones que han destacat en el camp de la seva professió:



Dra. JOANA SIQUIER MASCA-RO, Metgessa que és la primera d'Espanya que ha guanyat plaça de Metge Forense i exerceix aquest càrrec actualment en el Jutjat del Partit Judicial d'Inca. Per aquest motiu ens plau expressar-li la nostra felicitació més cordial.



Mn. Sr. JOAN PONS PAYERAS que és un amic i col·laborador nostre i que, tot just acabada la seva carrera eclesiàstica, ha estat nomenat Ecònom de la Parròquia de Manacor de la Vall - Biniamar i del Santuari de Santa Llúcia. Li desitjam un bon encert en l'exercici del seu apostolat.



Sr. MIQUEL CAPO. De ben jovenet va començar a treballar dins el camp de l'hosteleria com a ajudant de cambrer a l'Hotel Bon-sol i ben aviat va passar a l'Hotel Nixe. Per la seva capacitat i dedicació va arribar a ocupar la direcció del restaurant "El Pozo" del Port de Pollença i actualment és el Director-propietari del famós restaurant "Stay" del Port de Pollença. Parla tres idiomes i pel seu benfer i per la seva natural simpatia ha merescut la confiança de la seva selecta clientela.



Sr. BARTOMEU TORRENS TORRES, infatigable treballador dins el món dels marginats. Fa anys que dedica tots els seus esforços a millorar fins on sigui possible el sistema de vida d'aquesta gent tan necessitada d'ajuda. Actualment ocupa el càrrec de Secretari General de Càritas Diocesana i de la Delegació Diocesana d'Acció Social de Mallorca. També a ell, que és un bon amic i col·laborador del nostre periòdic, li fem arribar la nostra felicitació.



BON NADAL I BONES FESTES

¡¡MOLTS D'ANYS!!



**CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"**

Molts dels nostres lectors ens han demanat, que publicàssim, a ser possible, i de la manera més completa, el capítol que fa referència a Búger, el qual figura en la recent HISTORIA DE CAMPANET dels autors R. ROSSELLO i ANTONI LOPEZ, recentment publicada.

Procurarem complaure als nostres lectors, continuant la publicació al present número.

BÚGER

(Continuació)

L'església.

Fins el 1563 any en què es començà a bastir el primer temple, el novell poblet de Búger no disposava d'església pròpia i, per tant, els bugerrons s'havien de servir de l'església de Sant Miquel de Campanet o la de Sant Antoni de Sa Pobla. Així veim que el maig del 1348, any de la pesta negra, la dona Magdalena, viuda de Bernat Brotat, habitadora de l'alqueria Búger, en el seu testament manava ésser enterrada en el cementeri de Sant Antoni d'Huyalfàs, i deixava 6 diners a tots els hospitals dels pobres de Mallorca i altres 6 diners a les cases ermitanes construïdes fora la Ciutat.

En canvi Joan Olzina, també habitador de Búger, en el seu testament fet l'any 1377 manava ésser enterrat en el cementiri de Sant Miquel de Campanet, deixant 12 diners als bacins de l'església, 6 diners als hospitals de l'illa, i si sobrava alguna cosa de les 15 lliures que es deixava per obra pia, volia que se celebrassin misses, i d'altra banda fundava dues misses aniversari en dita església, celebradores el temps de quaresma. El 1381 Jaume Olzina també manava ésser enterrat a Sant Miquel i feia semblants deixes piadoses a l'església com també a la de Sant Antoni de Sa Pobla.³¹ I així passava el temps fins que dia 14 de febrer de l'any 1563 el vicari general Joan Pau Varo, en nom del bisbe de Mallorca Diego de Arnedo, firmava un decret donant facultat i llicència als habitants de Búger per bastir la seva pròpia església, tenir un prevere que administrés els sacraments i fer totes les altres coses pròpies d'una parròquia. Ho demanà Miquel Tortella en nom dels altres habitants els quals es comprometien a pagar les despeses i culte. En la súplica demanant l'erecció de l'església es va al·legar la distància en què tenien l'església de Campanet, aleshores traslladada a la vila, i les dificultats que tenien els bugerrons pobres i vells per assistir-hi i també

els malalts que de vegades es veien privats dels darrers sagraments. El document parla de la resistència que posà el rector de la parroquial de Campanet el reverend Miquel Mir que no consentia que s'edificàs aquesta nova església; per això el decret parla que s'havien de respectar els drets parroquials del rector i que els habitants de Búger es comprometien a donar sustent al seu prevere o vicari. Són anomenats la majoria dels habitants de Búger que eren els següents: Damià Crespí, Miquel Pons, Pere Pons, Antoni Payeres alias Tonet, Bartomeu Vinyavella, Antoni Sitges, Rafel Payeres, Miquel Siquier, Miquel Vallcanera, N. Capó, Antoni Sastre, Joan Pasqual, Pere Pasqual, Pere Joan Torrens, Guillem Batle, Pere Pons, Antoni Torrens, Antoni Cabot, Joan Escala, Mateu Payeres, Llorenç Vidal, N. Tortella Tonet, Antoni Perelló, Joan Pasqual, Miquel Pons, Pere Pasqual, Miquel Siquier Nofre, Joan Crespí, Guillem Escala, Pere Capó Bassó, Guillem Torrens, Llorenç Serra, Guillem N. Martí Capó, Tomàs Picornell, Antoni Payeres, Joan Payeres, Pere Biscarra, Pere Biscarra menor, Joan Capó prohóm, Joan Capó, Bartomeu Escala, Antoni Torrens, N. Estrany, Pere Estrany, Pere Capó, Damià Capó, Tomàs Pons, Miquel Siquier, Miquel Capó, Antoni Tortella, el seu fill Antoni, Antoni Payeres, Rafel Capó, Joan Capó, Andreu Capó, N. N., Valentí Buades, Pere Buades, Gabriel Buades, Pere Pons, el seu fill Miquel, Miquel Payeres, Miquel Pareyes menor, Pere Buades menor, Bartomeu Capó, Guillem Capó, el seu fill Bartomeu, N.N., Joan Siquier, Sebastià Siquier, Sebastià Capó, Joan Capó Bassó, Jaume Siquier, Andreu Escala, Andreu Escala menor, Gregori Pasqual, Antoni Alemany, Gabriel Buades menor, Miquel N., N. Payeres, Joan Payeres menor, Miquel Siquier i el seu fill Joan.

Les obres de la nova església, que devia ésser no massa gran i dedicada a Sant Pere, començaren tot d'una. El 1572 el claviari de la vila pagava una lliura i 10 sous a N'Oliver de Muro "per treure pedra per los bancals de la sglésia de Búger". 12 sous a Miquel Siquier i 6 sous a Guillem apó

per portar pedra, 15 sous a Pere Buades "per fer los bancals de Búger". L'any següent es feren més despeses pels bancals, pedra i guix i es donaren 12 sous a Miquel Buades per portar 12 pedres pels bancs.

El consell celebrat dia 4 de maig del 1576 determinava donar 40 sous per a la campana, i un altre consell de dia 15 de mateix mes decidia pagar la tercera part del que costaria la campana, posant com a condició que els censals de les terres de Búger serien de la Universitat de Campanet. L'any següent la vila donava 3 lliures, 19 sous i 6 diners per la campana de Búger.

Amb data de 24 de gener del 1581 ja trobam un inventari dels béns i joies de l'església de Búger, sufragània de la parroquial de Campanet: un calze d'argent amb sa patena, altre calze d'estany, una custòdia per a la processó del Corpus d'argent, una capseta d'argent per tenir i reservar el Santíssim Sagrament, unes "criminalles" per tenir els olis sants, un pal·li de cuir daurat, altres dos pal·lis de tela un pintat, l'altre blanc, cinc casulles de vellut verd, setí negre, tela llista, tela negra i tela blanca, una capa 9 estovalles, dos camis, tres àmits, una cuirassa a l'altar major, 28 tovalloles, una cana de setí groc, una tovallola llistada morisca, un missal dels antics, altre dels nous, un ordinari, un pavelló de les fonts baptismals, una creu de fusta, i un drap de lli tenyit de negre per soterrar.

El 1593 els "obriers" de l'església de Búger menaven una causa contra el rector de Campanet, perquè encara s'oposava a l'erecció de l'església, i el 1598 els obrers demanaven al rector 20 lliures anuals per salari del vicari i d'altra banda el rector encara volia impugnar el decret d'erecció de l'església de Búger.

Antoni Payeres de Búger proposava al consell de 30 de novembre de 1597 que la campana de la seva església estava rompuda i demanava ajuda, no perquè hi sien obligats, sinó per amor de Déu. El consell determinà donar 10 lliures i 4 sous.

Referent a enterraments trobam notes contradictòries (1597), perquè mentre una partida de de-

(Continuarà)

SA NINA DE SA VACA

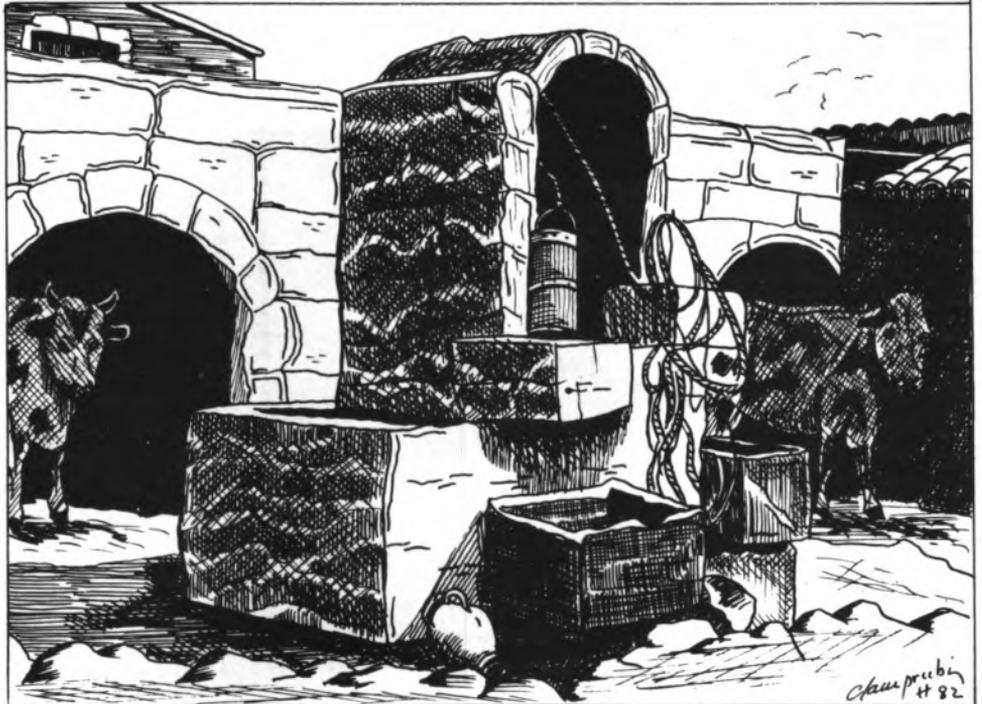
(Aquest coverbo el vaig aprendre quan era un al·lotell d'un missatge d'Ayreflor, nadiu de Biniali, i fa alguns anys que vaig gosar versificarlo. L'admirat i bon amic Gabriel Janer i Manila va recollir el mateix acudit a la vila de Porreres i el va publicar a la seva obra "Sexe i cultura a Mallorca: La narrativa oral i el teatre", encara que en prosa. Es veu que des d'anys enrera corria pels pobles de Mallorca. Janer Manila el titula "Una nina que duia una vaca per una corda". Jo he conservat el títol que li donava aquell bon binialer, al Cel sien ell i tots els morts).

Pe's camí que s'enfila
rost amunt, fora-vila,
un frare trinitari
resava es breviari
dins sa tarda tranquila,
quan veu, no sens sorpresa,
una tendra pagesa
que s'acosta vers ell
portant pe's cabestrell
una vaca holandesa.

Volent esser amatent,
l'atura un breu moment:
—“¿On vas, filleta meva?”
Ella respon rabent:
—“Duc an es brau sa vaca”!

Se queda esparverat
amb tan resposta es frare:
—“Jesús, quin desbarat!
Si hi ha necessitat,
¿no pot fer-ho ton pare”?

Mirant-lo fit a fit,
ella fa un esclafit,
i amb veu dolça i suau
li diu petit-petit:
—“No, Senyor... Ha d'esser es brau!”



VICTORIA RAMIS D'AYREFLOR

Desembre, 1983



BONES FESTES DE NADAL I UN VENTUROS ANY 1984



FELICITACIÓ QUE FEIM EXTENSIVA
A TOT EL POBLE DE BÚGER,
I A TOTS ELS AMICS, COL·LABORADORS
I SOCIS DE
L'OBRA CULTURAL BALEAR
I LECTORS DEL "DIARI DE BUJA"

EL CONSELL DE REDACCIÓ

NOTÍCIES DE BÚGER

Degut a la limitació d'espai de la nostra publicació i contra la nostra voluntat, a vegades ens veim obligats a retirar de l'edició alguns treballs que pel seu interès mereixen ésser publicats. Es per aquest motiu que en el passat número de juny-setembre no vàrem publicar les notícies que donam a continuació:



Josep Navarro Parra



Josep-Lluís Pons Hinojosa



Bartomeu Serra Bennàssar

Amb motiu de les Festes Patronals es va organitzar, entre altres actes, el Primer Campionat Local de Judo per a al·lots de l'Escola d'EGB, que va atreure molt de públic. La competitivitat i la bona preparació que demostraren aquests al·lots varen fer les delícies dels espectadors.

Hem de destacar els que varen guanyar els primers llocs:

En Josep Navarro Parra, d'onze anys, campió en la categoria d'Alevin local.

En Josep-Lluís Pons Hinojosa, de nou anys, subcampió en la mateixa categoria que, segons la nostra estimació, podria ser molt bé el campió de l'any que ve.

En Bartomeu Serra Bennàssar, de nou anys, que va aconseguir el tercer lloc.

La nostra més calorosa felicitació als tres campions.

FUTBOL

El nostre equip local en aquesta temporada que encara no fa massa temps que va començar, ha aconseguit situar-se cap a la meitat de la classificació. Confiam que amb el seu esforç i ajudant-l'os la sort arribi a ocupar un dels primers llocs a veure si en acabar la temporada podem donar per segur el seu ascens a la categoria superior. Això és el que desitjам al nostre equip.

CICLISME

Respecte a aquest esport, ens hem de congratular dels èxits obtinguts pels nostres paisans Mateu Roca i Francesc Soler.

Molt poca cosa podem dir encara del primer, ja que tot just ara, a meitat de temporada, s'ha donat a conèixer. Però hem de dir que, malgrat la seva poca edat, ha entrat amb molt bon peu i confiam que en la pròxima temporada, amb l'experiència d'enguany, es classificarà entre els millors.



Referent a En Francesc Soler només direm que sobren els elogis, ja que el seu palmarès parla per ell mateix.

Durant la passada temporada

1982-83 ha participat en vint-i-una competicions, i en catorze d'elles ha quedat vencedor absolut.

En pista també ha pres part en 10 competicions amb els següents resultats:

Campió de fons en pista.

Campió de Km. sortida parada.

Campió de velocitat.

I ha quedat en segon lloc en la classificació de persecució.

En Soler té 16 anys i en la pròxima temporada correrà en una categoria superior.

Li desitjам que continui per aquest camí de l'èxit.



Fotografia que havia de sortir en el passat nombre i que tingué que ser retirada per falta d'espai, correspon a les festes des Jai 1983, (homenatge a la Banda de Música). M. P.

NAIXEMENTS

Dia 18 d'abril: Antònia Capó Pons.

Dia 1 de juny: Joan Antoni Martínez.

Dia 27 de juliol: Miquel Socías Payeras.

Dia 18 de setembre: Maties Tu-gores Maribando.

Dia 10 d'octubre: M.^a Cristina de Jesús Munar.

Dia 5 d'octubre: Antònia Reus Martorell.

Dia 22 de novembre: Bàrbara Cantallops Tortella.

MATRIMONIS

Dia 29 de gener: Josep Siquier Bennasar i Joana M.^a Simó Mestre.

Dia 19 de febrer: Joan Toni Carretero Reina i Maria Parra Felipe.

Dia 7 de maig: Constanti Nieto Padilla i Margalida Siquier Pons.

Dia 6 de novembre: Rafel Quetglas Gamundí i Joana Sastre Cladera.

DEFUNCIONS

Dia 13 de gener: Jaume Muntaner Gomila.

Dia 18 de gener: Bartomeu Pons Siquier.

Dia 24 de gener: Pau Buades Payeras.

Dia 31 de març: Maria Torrens Capó.

Dia 3 de maig: Pere Capó Torrens.

Dia 30 de maig: Francesc Sánchez Casas.

Dia 30 de maig: Josep Capó Payeras.

Dia 28 d'agost: Antònia Perelló Villalonga.

Dia 1 de setembre: Margalida Amengual Capó.

Dia 16 d'octubre: Francesca Capó Martí.

Dia 18 de novembre: Josep Pons Bennassar.

NECROLOGIQUES

El passat 28 d'agost, a l'edat de 64 anys va deixar d'exstir la nostra paisana TONINA PERELLO VILLALONGA, després d'una llarga malaltia. Enviam al seu espòs i als altres familiars seus el nostre més expressiu condol.



Na Margalida Amengual Capó va morir dia 1 de setembre a l'edat de 67 anys. Volem fer arribar el nostre sentit condol al seu espòs Joan, a la seva filla Margalida, als seus germans i a la família tota.

El passat dia 16 d'octubre va morir Na Francisca Capó Martí a l'edat de 81 anys. Que no falti el nostre condol al seu espòs Llorenç, filles Joana i Isabel i a tots els seus familiars.



Josep Pons Bennassar, més conegut per "es ferrer Mavet", va deixar d'existir el passat dia 18 de novembre a l'edat de 88 anys. Amb ell desapareix un gran artesà i amic i un dels fundadors de la Banda de Música que hi hagué en el nostre poble, que va esser homenatjat a la festa de dia 1 de maig d'enguany. A més a més, va ocupar el càrrec de Tinent/Batle primer des de l'any 1931 al 1936. Tots els qui l'hem conegut en vida el recordarem molt de temps. La seva esposa Bàrbara, fills Bàrbara, Bartomeu i Miquel, nét i tota la família rebeu el testimoni de la nostra amistat i el més sincer condol.



Perspectiva de la carrossa que Búger va enviar a la festa de la Beata a Palma, organitzada pel Consell Insular de Mallorca.



VESTIMENTA PRÒPIA DELS ANYS 10

Llei de normalització lingüística, ara

Passades les eleccions autonòmiques i immediatament després d'haver-se constituït els organismes de govern, l'Obra Cultural Balear va creure arribat el moment de demanar una llei de normalització lingüística, en compliment de l'article 14 de l'Estatut d'Autonomia, que estableix que la normalització de la llengua catalana serà un objectiu dels poders públics de la Comunitat Autònoma.

Per això l'Obra Cultural Balear va organitzar una campanya amb el lema "Llei de Normalització Lingüística, ara", que va consistir en una recollida massiva d'adhesions d'Ajuntaments, d'entitats i de persones, en l'edició d'un cartell, d'adhesius i d'un opuscle, confeccionat per la CENC sobre la situació de l'ensenyament en els col·legis.

Es varen organitzar unes conferències i unes taules rodones sobre el tema de la normalització i, finalment, un festival popular amb el títol de "Festa per la Llengua", que va tenir lloc a l'Auditori, dia 19 de novembre.

Durant aquest festival el President de l'Obra Cultural Balear, Sr. Josep M. Llopart va fer la presentació de la Festa amb un parlament breu, però dens de contingut i vibrant, en el qual fa una reflexió profunda sobre l'actitud que tots els mallorquins hem de tenir davant la situació actual de la nostra llengua. Heus ací les paraules del President:

"He dit en alguna altra ocasió, i ho repetesc ara, que un idioma, segons com es miri, pot no ésser res i pot ésser-ho tot. Considerada en ella mateixa, una llengua és, senzillament, un sistema de signes, innocu, incolor, útil i funcional, a disposició de qui vulgui emprar-los. Considerant asèpticament, un idioma no fa ni fred ni calor.

Ara, quan els signes que estructuren una llengua reben la càrrega de la voluntat d'ésser d'un poble, quan es transformen en el símbol de la identitat nacional d'aquest poble, aleshores la llengua ho és tot, i mentre la llengua visqui el poble viurà, i si la llengua mor, el poble morirà com a tal. Encara són ben vigents les paraules de Marian Aguiló:

Poble que sa llengua cobra
se recobra a si mateix.

Hem repetit aquestes coses cent vegades. I les haurem de repetir cent vegades més, fins que facin el cuc de l'orella malalt a qui pertoqui.

Vet aquí el sentit de la nostra campanya; una campanya que, de fet, no s'acaba amb aquest acte de cloenda, ni s'haurà d'acabar fins que la nostra llengua hagi aconseguit a la pràctica, en els usos socials i quotidians, aquella situació de normalitat que per dret —i, avui en dia, ja per llei— li correspon. El plantejament no pot ésser més senzill: si de veres volem ésser un país, si la nostra comunitat autònoma aspira a ésser alguna cosa més que un entramat d'organismes burocràtics, cal que vetlem per la vida, la salut i la normalitat de la llengua catalana —la llengua pròpia de les Illes Balears, segons proclama l'Estatut d'Autonomia— dins el nostre context sociològic. No tenim cap altra alternativa; i aquesta alternativa està per damunt de qualsevol opció de partit, de qualsevol actitud ideològica, de qualsevol model de societat al qual aspirem. En aquesta alternativa ens hi hem de trobar tots.

Jo voldria que aquesta festa d'avui fos l'expressió d'una voluntat compartida, d'una voluntat que ens unesqui a tots en una tasca comuna. Perquè una llengua no es cobra ni un poble no es recobra sense la voluntat ferma d'aquest poble. La normalització lingüística i cultural d'un país no s'aconsegueix amb lleis ni amb decrets, sinó a cops de consciència i de voluntat.

Tanmateix, perquè la consciència s'afermi i la voluntat pugui actuar a nivell pragmàtic, el marc legal és imprescindible. Per això demanem una llei de normalització lingüística, ara; demanem l'eina necessària, les necessàries regles del joc perquè la voluntat del nostre poble —si és que el nostre poble no vol suïcidar-se— pugui actuar. Demanem, en una paraula que es facin efectius aquells preceptes estatutaris —i no hem d'oblidar que l'Estatut d'Autonomia és una llei orgànica de l'Estat espanyol, que, com a tal, ha d'ésser complida per tots els ciutadans d'aquest Estat—; aquells preceptes —deia— que manen vetlar per la normalització de la nostra llengua i la nostra cultura.

Això és tot. I ara que comenci la festa.

NOTÍCIES DE BÚGER

EL MILLOR PRESENT DE NADAL

El millor present de Nadal per al nostre poble de Búger haurà estat sense cap dubte la subvenció que el Ministeri d'Educació i Ciència ha destinat al projecte de restauració del Grup Escolar d'EGB, puja a la quantitat de 3.522.025 pessetes. I encara una altra subvenció: aquesta és del Consell Insular de Mallorca, que també va destinada a la millora del nostre col·legi públic. Puja a 1.648.024 pessetes.

Gràcies a aquestes ajudes molt aviat podrem començar les obres tan necessàries de reforma i embelliment.

Les gestions per obtenir aquestes subvencions han estat duites amb el Consell Insular de Mallorca pel Batle, Sr. Amengual, d'UM i les gestions amb el Ministeri han estat duites pels Regidors del PSOE Sres. Pericàs i Hernández.

A tots la nostra més sincera felicitació per la labor que han realitzat i al poble de Búger que és el beneficiat amb aquest present de Nadal.

MES INFORMACIONS SOBRE EL NOSTRE MUNICIPI

S'està treballant de valent en una nova perforació per trobar aigua, que confiam que donarà prest l'esperat rendiment. Tant el Sr. Batle com el Sr. Hernández, de la Comissió d'Aigües no deixen de mans aquesta qüestió, ja que s'han proposat que en pocs dies o en poques setmanes Búger pugui comptar amb un altre pou i treballen també en altres millores que potser vos podrem anunciar ben prest relacionades també amb la distribució de l'aigua en el nostre terme municipal.

Una iniciativa del Regidor Sr. Pericàs, aprovada per unanimitat pel Consistori, ha arribat a bon terme. Es tracta de la confecció i col·locació d'una vitrina a la façana del Dispensari Mèdic, en la qual figuren unes plaques amb els noms i adreces de tots els serveis sanitaris i altres serveis, a fi que els veïns sàpiguen a cada moment on s'han de dirigir en cas de necessitat. Es una idea que ha estat molt ben acollida per tot el poble i per la qual felicitem el Sr. Batle i tot el Consistori.

UNA EXPOSICIÓ

Durant aquestes festes nadalenques tindrà lloc en el local de l'OBRA CULTURAL BALEAR una exposició de calendaris antics de la col·lecció privada de Mn. Joan Ferrer Alemany. L'entrada serà lliure.

*ELS FUNCIONARIS,
ELS REGIDORS I EL BATLE
DE L'AJUNTAMENT DEMOCRÀTIC DE BÚGER
DESITGEN UN
BON NADAL I UN VENTUROS ANY 1984
A TOTS ELS SEUS CIUTADANS*

U. M - AP - PSOE

*DIA 22 DESEMBRE
INAUGURACIÓ DEL
BAR - RESTAURANT • SALA DE MÚSICA
CA'S MAGARRO
C/. CERVANTES. BÚGER*

*SE VEN FINCA DE 8.000 M.²
garrovers, ametlers, pinar, arbres fruiters i aigua.*

*Informació:
Miquel Pericàs. Tel. 21 43 79 i 25 29 24*